

בִּדְיוֹן 2013

כנס ספרות ספקולטיבית

אלוהים ואלים אחרים: אלוהות
כדמות ספרותית

יום חמישי, 13 ביוני 2013,
18:30-22:15 | מרכז תרבות בביח
אריאלה, שד' שאול המלך 25, חל-אביב

המדע הבדייוני והפנטסיה צמחו בחברות הנוצריות, שאימצה את האל המקראי, העניקה לו מאפיינים משלה והפכה לחברות השלטת בעולם במשך מאות שנים. מאז המקרא והאלה, האל היהודי-נוצרי התגבש לא רק כאלוהות אלא גם כדמות ספרותית. כשבוחנים את היצירות הספרותיות המתחייכות אליו, חשוב ומעניין לבחון את המאפיינים השונים שהוענקו לו, את נוכחותו או היעדרותו מהכתיבה, ואת מי שמנסים למלא את מקומו או לאמץ חלקים מזהותו.

אלוהים בחפקיד השטן

חגי דגן

אנו רגילים לחשוב על אלוהים כעל טיפוס רחום וחנון. האפיונים הללו אכן מופיעים במקרא ומלווים את דמות האל לאורך כל התפניות הכרוכות בה. אבל כשקוראים את המקרא ללא המעטפת הפרשנית המתייחסת מתגלה בחלק מדפיו דמות אחרת – מרושעת, אלימה ומזכירה דווקא משהו שמזוהה בדרך כלל עם נגיודו של האל: השטן.

לאן נעלם אלוהים?

חגי משגב

אלוהים נעדר כמעט לחלוטין מהספרות הספקולטיבית. בשעה שאליים אחרים מככבים ביצירות רבות, נדמה שדווקא האל היהודי בולט בהיעלמו. מדוע נעלם אלוהים, לאן הלך ולמי היה אינטרס להעלים אותו? ומדוע דווקא כשלא נותרו לו ממחרים הוא נעלם מהזירה?

לאלוהים לא אכפת

זיו קיטרון

סדרת הקומיקס עטורת השבחים Preacher שולח מטיפ שאיבד את דרכו אך זכה לכוח אלוהי, יחד עם חברתו המתנשקת וערפד, לחיפוש אחר אלוהים שהחליט להסתתר. לצד ביקורת על המיתוס האמריקאי, הכנסייה הקתולית וכמעט כל נושא שיעלה בדעתכם, נמצא מסעו של אדם אחרי אלוהים, בחיפוש אחרי חשובה, וחשוב יותר – להעניש את האל על כל מה שעשה ולא עשה.

הספרות הספקולטיבית שאבה תמיד משלל מקורות, ונושא האלוהות אינו יוצא דופן. סופרים יצאו לחפש מחוץ לתחומיו של האל היהודי-נוצרי וניסו לשלב בכתיבתם השפעות מעולמות שונים ועשירים. אלים רבים מצאו את מקומם בין דפי הספרות זו – אלי הפנתאון היווני מערש החרבות האירופית, אלים מתרבויות אסיה ואמריקה, וגם אלים שצמחו וגדלו מהחרבות הטכנולוגית המודרנית.

פיורים בזקנו של זאוס

אהוד מימון

לא צריך להרחיק לכת כדי לתאר את מלחמת טרויה כמריבה של אלים קטנוניים שעלחה בחייהם של אלפי אנשים חפים מפשע. האלים היוונים – יצורים גדולים מהחיים עם רגשות גדולים מהחיים – מטילים עד היום את צילם על החרבות המערביות. דן סימונס, ואולי גם סופרי מדע בדיוני אחרים, ניסו דרכים מקוריות להתמודד עם האפוס ההומרי והאליים שלו.

אלים אנושיים ב"אדון האור"

דידי חנוך

כבר במיתולוגיות, האלים היו חמיד, במונח מסוים, אנשים. אבל ביצירת המופת של משנת 1967 לקח רוג'ר זילאזני את זה צעד אחד או חמישה קדימה. העורך והמתרגם דידי חנוך ידבר על האלים האנושיים של זילאזני, ושאלוי אינם שונים כל כך מאלה של המיתולוגיה.

דאוס הוא מכינה

גלי גולן

הטענה שהאדם ברא את אלוהים מוכרת הן במגלים הפילוסופיים והן באלה האתאיסטיים. אבל מה אם האדם באמת יברא את האלוהים? שיחה על כמה סיפורים שבהם מחשבים תפסו את מקומו של אלוהים, ועל השאלות שהם מעלים לגבי טבע האל, האדם – והמכונה.

תוכנייה

18:30 התכנסות והרשמה

19:00 מושב ראשון: אלוהים

// מנחה: ד"ר עמנואל לוטם

אלוהים בחפקיד השטן
חגי דגן

לאן נעלם אלוהים
חגי משגב

לאלוהים לא אכפת
זיו קיטרו

20:30 הפסקה

20:45 מושב שני: אליס אחרים

// מנחה: ד"ר קרן לנדסמן

פירורים בזקנו של זאוס
אהוד מימון

אליס אנושיים ב"אדון האור"
דידי חנוך

דאוס הוא מכינה
גלי גולן